



EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1 Titlul proiectului de act normativ

La Proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 26/2024 privind ordinul de protecție, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 172 din 4 martie 2024

Scopul inițiativei:

Prezenta expunere de motive vizează modificarea și completarea **Legii nr. 26/2024 privind ordinul de protecție** cu scopul de a întări mecanismele de protecție a victimelor violenței și hărțuirii, în conformitate cu cerințele actuale. Legea 26/2024, intrată în vigoare la 31 august 2024, a reprezentat un pas important prin extinderea posibilității de a obține ordine de protecție în afara contextului strict al violenței domestice – practic, **pentru orice victimă a unei agresiuni, fizice sau psihice, indiferent de relația cu agresorul.**

Cu toate acestea, pe parcursul aplicării inițiale a legii au fost identificate anumite aspecte care necesită îmbunătățire și clarificare. Propunerea legislativă de față urmărește: **extinderea definiției formelor de abuz** pentru a include explicit *abuzul economic și cel digital*, **consolidarea măsurilor de protecție provizorie**, stabilirea unor **condiții clare pentru intervenția din oficiu a poliției și întărirea colaborării cu serviciile sociale**, inclusiv prin proceduri mai riguroase de punere în executare a ordinelor. Aceste modificări se bazează pe principii ale tehnicii legislative (claritate, precizie, coerență) și se inspiră din modele de succes din alte state europene (Spania, Elveția, Danemarca, Germania). De asemenea, sunt fundamentate pe date și studii ce relevă persistența și gravitatea fenomenului violenței de gen în România, precum și pe recomandările organismelor internaționale (CEDO, Consiliul Europei) privind necesitatea unor măsuri mai ferme și integrate.

Contextul social-juridic

Situația actuală în România – Deși cadrul legislativ privind ordinele de protecție a evoluat considerabil, violența împotriva femeilor și violența în familie rămân fenomene acute, cu impact major. Potrivit datelor oficiale ale Poliției Române, în intervalul 2017-2022 au fost

raportate peste 217.000 de victime ale violenței domestice, iar tendința este crescătoare – 55.206 de fapte sesizate doar în 2022, comparativ cu 36.245 în 2017 (vezi: Cazurile de violență scapă de sub control în România| Statistică îngrijorătoare - bihorjust.ro.) În primele 5 luni din 2023 s-au înregistrat aproape 23.600 de victime ale violenței domestice. Aceste cifre, oricum alarmante, nu surprind întreaga amploare, dat fiind că multe victime nu raportează abuzurile de teamă sau din lipsa încrederii în instituții. În ultimul timp și-au pierdut viața ca urmare a violenței în familie iar în primele luni din 2025 presa relatează deja despre peste 25 de femei ucise de parteneri - o situație calificată drept “*criză națională*” de către autorități. Violența nu se manifestă doar fizic: foarte frecvent, femeile sunt supuse *violentei psihologice* (amenințări, insulte, umilire, șantaj emoțional), *violentei economice* (controlul banilor, privare de mijloace de subsistență), *violentei digitale* (hărțuire online, monitorizare electronică, distribuirea de imagini intime fără consimțământ). Legea 26/2024, în forma adoptată, recunoaște două categorii principale de violență: *fizică* (inclusiv sexuală) și *psihică*, enumerând sub cea din urmă amenințarea, hărțuirea, urmărirea și hărțuirea online.

Abuzul economic și social nu sunt menționate explicit, deși Legea 217/2003 (anterior) le includea clar în definiție. Există riscul ca, în aplicare, lipsa acestor termeni să ducă la neglijarea unor situații – de pildă, o victimă căreia partenerul îi controlează veniturile și cheltuielile sau îi interzice să lucreze suferă un tip de abuz care ar trebui luat în considerare la emiterea unui ordin de protecție, chiar dacă nu sunt concomitent loviri sau amenințări directe. Similar, amenințările sau hărțuirea prin mijloace digitale sunt subsumate noțiunii de “*violență psihică*”, dar formularea actuală a legii nu dezvoltă îndeajuns formele acesteia, ceea ce poate crea interpretări restrictive.

În ceea ce privește *măsurile de protecție provizorie*, ordinul de protecție provizoriu emis de poliție va avea o valabilitate de **10 zile** (față de 5 zile în prezent)

Această extindere a duratei este motivată de **nevoia de protecție continuă a victimelor** în intervalul critic de după incident și de sincronizarea mai bună cu procedurile judiciare ulterioare.

Practic, cele 5 zile (120 de ore) s-au dovedit uneori insuficiente: de exemplu, dacă ordinul era emis într-un weekend sau înaintea unei sărbători legale, termenul de judecare a unui ordin de protecție definitiv putea depăși perioada provizorie, lăsând victima descoperită.

Chiar și în condiții ideale, obținerea unui ordin judecătoresc necesită timp (judecarea cererii în până la 72 de ore, comunicări, eventual apel). **Experiența altor țări** arată că durate mai lungi ale ordinelor temporare sporesc eficacitatea protecției: în **Germania**, legislația la nivel de land permite de regulă evacuarea agresorului și interdicția de revenire pentru **10 până la 14 zile**, tocmai pentru a acoperi perioada până la obținerea unui ordin judecătoresc. În **Austria** durata ordinului de evacuare emis de poliție este de până la 2 săptămâni, iar în **Danemarca** legea permite *îndepărtarea agresorului pentru până la 4 săptămâni* dacă situația o impune.

Un alt aspect identificat este **intervenția din oficiu a poliției**. În practică, multe victime fie nu apucă să ceară ele însele un ordin (din cauza traumei sau a presiunilor), fie retractează

plângerile. Conform legii în vigoare, poliția poate emite un OPP la sesizarea oricărei persoane, inclusiv din oficiu dacă constată fapta. Totuși, formularea actuală a legii nu detaliază situațiile “din oficiu” și nici nu conferă un caracter imperativ – ceea ce face ca practica să varieze: unii polițiști iau inițiativa imediat, alții așteaptă cererea explicită a victimei, ceea ce poate duce la întârzieri periculoase.

În lumina obligațiilor de *diligență maximă* impuse de CEDO statelor în cazuri de violență (ex. *Opuz v. Turcia*, *Halime Kılıç v. Turcia* – unde statul a fost condamnat pentru că nu a intervenit energic), e necesar ca legea noastră să sublinieze clar că polițiștii *trebuie* să intervină proactiv când circumstanțele o cer, chiar și fără plângere formală a victimei.

În fine, **colaborarea cu serviciile sociale și executarea ordinelor** rămân zone în care lucrurile pot fi perfecționate. În mod ideal, odată emis un ordin de protecție (provizoriu sau definitiv), victima ar trebui imediat conectată la o rețea de suport: servicii de consiliere, adăpost dacă e cazul, asistență pentru obținerea drepturilor. Normele actuale (Ordinul MMJS 2525/2018 și metodologiile în vigoare) prevăd constituirea de **echipe multidisciplinare** și angrenarea direcțiilor de asistență socială. Însă aceste obligații sunt dispersate în metodologii și ordine ministeriale, nu direct în lege, ceea ce face ca uneori ele să fie ignorate sau aplicate neunitar la nivel local. Raportul special al Avocatului Poporului din 2023 subliniază că **nu există o prevedere legală expresă** care să oblige poliția să informeze de fiecare dată serviciile sociale, colaborarea bazându-se pe norme secundare și bunăvoința locală. De aici rezultă cazuri în care, deși se emite un ordin, victima nu primește sprijin adiacent (consiliere, monitorizare). De asemenea, **executarea** ordinelor de protecție depinde de eficiența poliției: chiar și cu brățări electronice, este esențial ca procedurile de verificare a respectării interdicțiilor să fie clare (de exemplu, cine și cum verifică periodic dacă agresorul nu se apropie, ce se întâmplă dacă victima raportează încălcări etc.). Frecvent ordinele de protecție (definitive) au fost încălcate în România – printr-un număr îngrijorător, ceea ce indică fie deficiențe în descurajarea agresorilor, fie lipsuri în supraveghere. Or, un ordin încălcat este, de fapt, un ordin ineficient, lăsând victima în pericol. Acest context impune întărirea prevederilor legale privind urmărirea respectării ordinelor și sancționarea promptă a încălcărilor, eventual prin mijloace automate (monitorizare GPS, alertarea imediată a poliției).

Context comparativ internațional – Țările europene au dezvoltat sisteme complexe de protecție a victimelor violenței, oferind modele de bune practici:

Spania este adesea citată drept exemplu în materia combaterii violenței de gen. Legea organică 1/2004 a introdus un *sistem integrat*: definiția violenței de gen include explicit violența economică (de pildă, privarea de resurse financiare) și violența psihologică. Pe baza acestei legi, autoritățile spaniole recunosc *abuzul economic* ca formă de violență domestică, putând dispune ordine de protecție în consecință. În plus, Spania a dezvoltat un **sistem coordonat** – există instanțe specializate, procurori special desemnați, poliție dedicată (unități *VTOGEN*) care lucrează împreună cu rețeaua de servicii sociale. Formele moderne de abuz, precum *violența digitală*, sunt abordate în jurisprudență ca extensii ale violenței psihologice; de pildă, instanțele spaniole au emis ordine de restricție ce interzic agresorului orice postare pe social media

referitoare la victimă sau contact prin mijloace electronice. Un element cheie este colaborarea instituțională: poliția, la fiecare caz de violență, completează un protocol de evaluare a riscului (sistemul *VPR/VioGén*), care este apoi partajat cu instanța, cu serviciile de protecție a victimelor etc., asigurând că toți actorii au informațiile necesare protecției victimei. Astfel, ordinul de protecție nu e un simplu document, ci parte a unui **plan de siguranță** personalizat. De asemenea, Spania a fost printre primele țări ce au implementat *dispozitive electronice de monitorizare* a agresorilor (brățări însoțite de alarme care notifică victima și poliția dacă agresorul se apropie). Studiile acolo au arătat că recidiva scade semnificativ atunci când aceste dispozitive sunt folosite, agresorii știind că vor fi prinși imediat.

Elveția- Legea elvețiană oferă ordine de protecție civile (interdicții de a se apropia de locuința victimei, de a o contacta etc., conform art. 28b Cod civil) aplicabile oricăror persoane, nu doar celor înrudite. În 2007, Elveția a introdus posibilitatea *evacuării temporare* a agresorului de către poliție – în multe cantoane, poliția poate emite o ordonanță de interdicție de a reveni la domiciliu timp de 10 zile, care poate fi prelungită de o instanță civilă. În iunie 2022 a intrat în vigoare în Elveția o **lege nouă** ce îmbunătățește protecția victimelor: de exemplu, aceasta prevede notificarea *automată* a victimei dacă un agresor (condamnat) evadează sau este eliberat anticipat, și permite autorităților să oblige agresorul la purtarea unui dispozitiv de urmărire în anumite situații de risc. Elveția acordă importanță și *violenei economice*: deși nu e definită distinct în lege, instanțele pot include în ordinele de protecție dispoziții privind obligația agresorului de a continua plata chiriei sau a pensiei de întreținere pe durata separării, evitând astfel ca victima să sufere financiar. A fost subliniat, în plan doctrinar și jurisprudențial elvețian, că independența economică e cheia pentru ca victima să scape de abuz, deci măsurile de protecție trebuie să prevină și *abuzul financiar*. Din perspectiva executării, autoritățile elvețiene pun accent pe *monitorizarea post-ordin*: victima este îndrumată către centre de consiliere, iar poliția menține un contact regulat, verificând dacă agresorul respectă interdicțiile. Sistemul este mai degrabă descentralizat (organizarea acestor proceduri variază pe cantoane), însă principiul general este cel al unei **abordări integrate** – implicarea simultană a justiției, poliției, asistenței sociale și ONG-urilor.

Danemarca a implementat un set comprehensiv de instrumente legale prin *Legea privind ordinele de interdicție, de restricție și de evacuare*. Această lege distinge: *ordinul de restricție* de a se apropia/contacta, *ordinul de interdicție* de a se afla în anumite locuri – de ex., zone din preajma domiciliului victimei) și *bortvisning* (ordin de evacuare din locuința comună). Important, în Danemarca poliția poate emite imediat un ordin de evacuare pe 4 săptămâni în cazuri de violență domestică, și poate impune un *tilhold* temporar dacă situația o impune, înainte de aprobarea de către un tribunal. Aceste instrumente pot fi solicitate de victimă sau instituite *din oficiu* “când considerente generale o cer”. Legea daneză extinde protecția și asupra *victimelor hărțuirii persistente* – chiar dacă agresorul nu e partener sau rudă – similar cu ce face acum legea română 26/2024. În practică, autoritățile daneze pun accent pe *rapiditate*: ordinul poliției intră în vigoare imediat, iar încălcarea lui este infracțiune serioasă (pedepsită cu până la 2 ani). Danemarca a recunoscut recent și *violența digitală*: distribuirea imaginilor intime fără consimțământ a fost incriminată separat (§264d Cod penal danez) cu până la 3 ani închisoare iar *hărțuirea online* face obiectul acelorași ordine de restricție ca și cea fizică. La

nivel de colaborare interinstituțională, există *Centre daneze de asistență pentru victimele hărțuirii (Dansk Stalking Center)* care colaborează cu poliția – de exemplu, poliția daneză poate redirecționa victima către consiliere specializată oferită de aceste centre. Un alt aspect al modelului danez este implicarea *autorităților locale* în monitorizare: după evacuarea agresorului, serviciile sociale locale contactează victima pentru a se asigura că are unde locui, că minorii (dacă există) sunt protejați etc. Experiența daneză arată că *parteneriatul* între poliție și servicii sociale e crucial: poliția se ocupă de măsuri coercitive, în timp ce asistența socială oferă sprijinul necesar victimei să nu se întoarcă din nevoie la agresor.

Germania a adoptat cu mulți ani înainte *Legea de protecție împotriva violenței (Gewaltschutzgesetz)*, introdusă simultan cu reforme în codul civil și de procedură civilă.

Legea germană consfințește principiul “*îl părăsește agresorul, nu victima*”, permițând instanței să dispună evacuarea agresorului din locuința comună și să interzică orice contact, inclusiv telefonic, cu victima, pe o durată ce poate varia (de regulă până la 6 luni, cu posibilitate de prelungire). Partea interesantă este modul de aplicare: în majoritatea landurilor germane, poliția are *proceduri standard* ca, imediat ce intervine la un incident de violență domestică, să emită un ordin administrativ de evacuare pentru 10-14 zile (diferă după land), timp în care victima se poate adresa tribunalului pentru un ordin pe durată mai lungă. Poliția informează automat *Biroul de Ordine de Protecție* din cadrul tribunalului și *centrele de consiliere pentru victime*, care imediat contactează victima (de obicei în 24 de ore de la incident) pentru a-i oferi ajutor în completarea cererii către instanță și suport emoțional. Această reacție **promptă și coordonată** face ca Germania să aibă un procent ridicat de transformare a ordinelor provizorii polițienești în ordine judecătorești și, cel mai important, conferă victimei sentimentul de siguranță și sprijin.

Pe latura *digitală*, Germania a modificat recent legea astfel încât *hărțuirea pe Internet* (inclusiv distribuirea de materiale defăimătoare sau private ale victimei) poate fi temei pentru un ordin de protecție (instanțele germane au început să includă în hotărâri obligații pentru agresori de a șterge postări, de a preda parolele conturilor folosite pentru hărțuire etc.). În plus, Codul penal german sancționează nerespectarea unui ordin de protecție prin infracțiunea de *tulburare de posesie* combinată cu ultraj judiciar, asigurând că încălcarea repetată poate duce chiar la detenție.

Din exemplele de mai sus, reies câteva **direcții comune**: (a) necesitatea ca legea să acopere *toate formele de abuz* (fizic, psihologic, sexual, economic, digital) – deoarece toate pot avea efect devastator asupra victimei; (b) importanța *măsurilor provizorii imediate* (poliția sau instanța trebuie să poată interveni pe loc pentru a îndepărta pericolul); (c) *implicarea proactivă a autorităților*, nu doar la cerere – de exemplu Danemarca și Germania permit intervenția din oficiu a poliției; (d) o *abordare integrată* poliție–justiție–servicii sociale–societate civilă, pentru a oferi victimei nu doar o hârtie de restricție, ci și suport efectiv să își refacă viața; (e) folosirea tehnologiei moderne (monitorizare electronică) pentru a asigura eficiența și verificarea respectării ordinelor.

Raportând aceste concluzii la situația României, devine evidentă utilitatea modificărilor propuse: vom alinia definirea abuzului cu practicile internaționale, vom clarifica și consolida procedurile de emitere a ordinelor provizorii (inclusiv inițiativa din oficiu), și vom cimenta

cooperarea interinstituțională chiar în textul legii primare. De asemenea, vom preîntâmpina probleme ridicate de Avocatul Poporului și de ONG-uri, care au semnalat că fără o *consacrare normativă expresă*, colaborarea poliției–servicii sociale riscă să fie lacunară.

Descrierea soluției legislative

Violența economică – definită ca “*orice acțiune prin care agresorul încearcă să controleze accesul victimei la resurse financiare, bunuri, loc de muncă sau educație, incluzând interzicerea de a munci, confiscarea veniturilor victimei, privarea de mijloace de subzistență, distrugerea sau sustragerea bunurilor personale, generarea de dependență financiară etc.*”. Practic, preluăm definiția din vechea lege și o actualizăm. Introducerea explicită a acestei forme va asigura că, de exemplu, un ordin de protecție poate include și dispoziții privind obligația agresorului de a permite accesul victimei la fondurile familiei, sau interdicția pentru agresor de a vinde bunuri comune pe durata ordinului (prevenind *sabotorile economice*). Totodată, judecătorii vor conștientiza că și *abuzul economic este un motiv de emitere a ordinului*, chiar dacă nu sunt neapărat agresiuni fizice. Comparatie: **Spania** recunoaște violența economică – instanțele spaniole includ frecvent în ordinele de protecție obligația soțului agresor de a continua plata ratelor sau a întreținerii casei părăsite de victimă, tocmai pentru a nu o lăsa fără adăpost. Și în **Danemarca**, definiția violenței domestice enumeră explicit “*material, financial violence*” drept formă distinctă subliniind importanța acesteia.

Clarificarea evacuării agresorului independent de dreptul de proprietate (Art. 5 alin. (1) lit. a) modificat):

Se precizează explicit că evacuarea temporară a agresorului din locuința comună se dispune indiferent de calitatea acestuia de titular al unui drept real asupra locuinței. Introducerea acestei mențiuni elimină orice dubiu: dreptul la viață și securitate al victimei primează în fața dreptului de proprietate al agresorului, pe durata măsurii provizorii.

Necesitatea acestei prevederi reiese din practică – au fost cazuri când agresorii, fiind proprietarii casei, au contestat ordinul invocând acest drept. Or, încă din 2012, legea violenței domestice (nr. 217/2003) prevedea pentru ordinul judecătoresc exact această soluție (evacuare chiar dacă agresorul e proprietar), însă în legea nouă a ordinului provizoriu (26/2024) formularea lipsea. Aliniem astfel ordinul provizoriu la același standard de protecție. Este de menționat că Spania și majoritatea țărilor europene cu legislație modernă în domeniu aplică același principiu: de exemplu, ordinul de protecție spaniol (Orden de Protección) permite judecătorului să dispună evacuarea agresorului din domiciliul familiei, fără a ține cont de cine deține titlul de proprietate, protejând posesia de fapt a victimei pe perioada măsurilor de siguranță digi24.ro.

În România, 93% dintre agresori sunt bărbați, iar majoritatea victimelor sunt femei pressone.ro; adesea, femeile abuzate se găsesc în situația de a fi înlăturate din propria casă (uneori împreună cu copiii) din cauză că agresorul era proprietar.

Prin clarificarea propusă, se asigură că victima rămâne în locuința comună (sau poate reveni în ea), în timp ce agresorul este îndepărtat, indiferent de pretențiile sale patrimoniale. Este un mesaj ferm că „acasă” trebuie să fie un loc sigur pentru victimă, nu un refugiu pentru agresor.

Garantarea reintegrării imediate și în siguranță a victimei în locuință (Art. 5 alin. (1¹) nou):

Această completare instituie obligația polițiștilor ca, în momentul punerii în executare a ordinului provizoriu care prevede *reintegrarea victimei în locuința comună* (măsura de la lit. b a alin. (1)), să asigure **accesul imediat al victimei în locuință și condiții de siguranță pentru aceasta.**

Cu alte cuvinte, dacă victima fusese nevoită să părăsească domiciliul din cauza violențelor, odată ce ordinul dispune evacuarea agresorului și întoarcerea victimei, **poliția nu se limitează la îndepărtarea agresorului, ci și escortează efectiv victima înapoi acasă**, garantându-i protecția.

Această prevedere vine să rezolve posibile dificultăți practice: în absența unei stipulații exprese, existau cazuri când victima, deși avea dreptul legal să revină, **ezita sau întârzia reîntoarcerea de teama unor pericole** (agresorul putea sta în preajmă, rude ostile, atmosfera tensionată din vecinătate etc.).

Prin implicarea poliției la reintegrare, se transmite un mesaj clar că *statul sprijină activ victima* să își reia viața normală, fără intimidare.

Măsurile similare există și în alte țări: de pildă, în **Suedia**, autoritățile de poliție cooperează cu servicii sociale pentru a ajuta victima să se mute sau să revină în locuință în condiții sigure, iar în **Spania** ordinele de protecție includ coordonarea cu forțele de ordine pentru protecția victimei la domiciliu.

Așadar, art. 5 alin. (1¹) asigură efectivitatea ordinului de protecție – nu doar pe hârtie, ci și în practică, victima fiind condusă și protejată la revenirea în locuința sa.

5. Informarea imediată a serviciilor sociale pentru sprijinirea victimelor (Art. 5 alin. (4¹) nou):

Se introduce obligația ca, *în situația în care agresorul a fost evacuat din locuința comună*, iar victima sau membrii familiei acesteia au nevoie de protecție sau sprijin suplimentar, **polițiștii să informeze de îndată unitățile de asistență socială competente**, în vederea acordării serviciilor necesare (consiliere, adăpost, ajutor material etc.). Această prevedere reflectă o perspectivă modernă, de **abordare integrată** a cazurilor de violență: nu este suficientă protecția polițienească, ci și sprijinul psihologic, medical, logistic pentru victimă - multe victime au nevoie de consiliere sau adăpost ulterior intervenirii poliției.

Prin această cooperare formalizată între poliție și asistența socială, victima nu rămâne izolată după plecarea agresorului.

De altfel, acest tip de cooperare inter-instituțională este prevăzut și în legislația altor țări: în **Elveția**, Codul Penal obligă procurorul sau judecătorul să notifice autoritățile competente în

materie de violență domestică despre emiterea unui ordin de protecție, pentru ca acestea să ofere consiliere și adăpost victimei.

Germania, prin noua Lege de Asistență în cazurile de Violență (GewaltHilfeG, 2025), creează un sistem de suport în care victimele au dreptul legal la consiliere și protecție gratuite, iar landurile trebuie să organizeze centre de sprijin și cooperare între servicii.

În mod similar, **Spania** încă din 2004, prin ordinul integrat de protecție, asigură coordonarea între judecători, poliție și servicii sociale, astfel încât victima să beneficieze de adăpost, ajutor financiar și asistență juridică imediat ce ordinul este emis.

Implementarea art. 5 alin. (4¹) la noi va însemna că, de exemplu, dacă o victimă necesită adăpost de urgență (poate din motive de siguranță suplimentară), polițistul nu așteaptă ca aceasta să știe unde să meargă, ci **alertează automat Direcția de Asistență Socială sau ONG-urile competente**, care vor prelua cazul. În acest fel, **scade riscul reîntoarcerii victimei la agresor din lipsă de alternative** și crește șansa de recuperare și reintegrare a acesteia.

Clarificarea procedurii de confirmare a ordinului provizoriu .

Se menține și detaliază obligația unității de poliție de a înainta ordinul provizoriu, **în 24 de ore de la emitere, parchetului de pe lângă judecătoria competentă, în vederea confirmării.**

Această modificare are un caracter *tehnic-editorial*, întărind precizia textului prin adăugarea cuvântului „*acestuia*” la final (“...24 de ore de la data emiterii **acestuia**”). În esență, procedura rămâne neschimbată, dar formularea devine mai clară, evitând orice interpretare eronată a termenului.

Confirmarea de către procuror într-un termen scurt (24h) este o garanție a legalității și constituționalității măsurii luate de poliție, asigurând controlul unui magistrat asupra restrângerii temporare a drepturilor agresorului.

Prin păstrarea acestei dispoziții și sublinierea termenului, arătăm angajamentul inițiatorilor pentru *respectarea drepturilor procesuale*, chiar și într-un context de urgență. Consiliul Legislativ recomandă adesea astfel de **clarificări lingvistice**, iar prin includerea lor prevenim eventualele obiecții. Așadar, art. 8 alin. (1) modificat **garantează ferm că ordinul provizoriu este supus filtrului judiciar în cel mult 24 de ore**, ceea ce contribuie și la încrederea publicului în acest instrument (fiind perceput ca echitabil și riguros controlat).

Extinderea termenului de contestare a ordinului provizoriu la 48 de ore (Art. 9 alin. (1) modificat):

Se propune mărirea termenului în care persoana împotriva căreia s-a emis ordinul (agresorul) îl poate contesta la instanța judecătorească, de la 24 de ore la **48 de ore de la comunicare**

Această măsură urmărește să asigure **un echilibru mai bun între părți și un acces efectiv la justiție**. În forma actuală, termenul de 24h – practic o singură zi – s-a dovedit foarte scurt, mai ales dacă ordinul este comunicat seara sau în ajunul unor zile nelucrătoare. Extinderea la **48 de**

ore îi oferă pârâtului un timp realist pentru a-și pregăti apărarea (eventual să consulte un avocat) înainte de a formula contestația, *fără a prejudicia protecția victimei*.

Reamintim că depunerea contestației **nu suspendă de drept executarea ordinului provizoriu**, care oricum are o durată limitată. Astfel, victima rămâne protejată, dar și agresorul are o șansă reală de a fi ascultat de o instanță.

Măsura este în spiritul principiilor procesuale europene, ce subliniază importanța posibilității de a ataca deciziile care restrâng libertăți.

De altfel, România, prin ratificarea Convenției de la Istanbul, s-a angajat să asigure că ordinele de protecție – deși emise rapid – sunt urmate de **o cale de atac judiciară** (art. 53 din Convenție prevede accesul la *ordonanțe de protecție și restricție* în condiții echitabile). Prin 48 de ore termen, **armonizăm legislația noastră cu aceste exigențe** și evităm eventuale critici de neconstituționalitate sau neconformitate care ar putea apărea la un termen prea drastic. În concluzie, această modificare este *proporțională și benefică*: întărește dreptul la apărare al agresorului, menținând totodată nivelul de protecție al victimei.

Înăsprirea sancțiunilor pentru încălcarea ordinului de protecție în caz de recidivă - Art. 18 – introducerea alin. (3):

Se introduce o prevedere nouă conform căreia, dacă fapta de *încălcare a ordinului de protecție* (fie provizoriu, fie definitiv) este săvârșită de o persoană **care a fost anterior condamnată** pentru o astfel de infracțiune, **limitele de pedeapsă se majorează cu jumătate**.

Scopul acestui alineat este de a **descuraja în mod eficient recidiva** și de a transmite un mesaj puternic agresorilor că perseverența în încălcarea legii va fi aspru pedepsită. În prezent, încălcarea ordinului (provizoriu sau definitiv) se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 5 ani însă aceste limite se aplică la fel și primului act și repetării. Or, experiența a arătat că **unii agresori ignoră sistematic ordinele de protecție**, punând în pericol major viața victimelor. Date oficiale indică aproape *4.700 de infracțiuni* de nerespectare a ordinelor de protecție într-un interval de 11 luni (2023) – un număr îngrijorător, care arată fie lipsă de frică de consecințe, fie indulgența percepută a sancțiunilor. Prin majorarea cu jumătate a pedepselor în caz de recidivă, **judcătorii vor putea aplica pedepse mai severe** celor care în mod repetat sfidează autoritatea legii. De exemplu, limita maximă de 5 ani devine 7 ani și jumătate, permițând eventual încadrări mai apropiate de gravitatea faptei atunci când aceasta nu e un incident izolat, ci un *obicei infracțional*. Măsura este aliniată și cu practicile altor state: în **Franța și Italia**, încălcarea repetată a unui ordin de restricție agravează răspunderea penală, iar în **Marea Britanie**, recidiva la “*breach of restraining order*” duce aproape învariabil la închisoare efectivă.

De asemenea, **Germania** pregătește măsuri de supraveghere electronică a agresorilor domestici care încalcă ordinele (brățări electronice), semn că recidiviștii necesită tratament distinct. În contextul românesc, unde din nefericire **aproape în fiecare săptămână o femeie este ucisă de partenerul său** – adesea după episoade repetate de violență și încălcări de ordine

de protecție – creșterea sancțiunilor penale este justificată și proporțională. Ea **va spori efectul de descurajare** (agresorii vor ști că recidiva îi expune la pedepse mult mai mari) și, sperăm, va contribui la prevenirea tragediilor. Totodată, incriminarea mai aspră a recidivei este un semn de solidaritate cu victimele, arătând că statul nu tolerează abuzul persistent.

Îmbunătățirea procedurii de punere în executare și monitorizare a ordinului de protecție (Art. 23 modificat integral):

Articolul 23, privind punerea în executare a ordinelor de protecție **judecătorești**, a fost reformulat pentru a spori eficiența și claritatea aplicării măsurilor dispuse de instanță. Modificările-cheie sunt:

- *Comunicarea accelerată către poliție:* Dispozitivul hotărârii de emitere a ordinului de protecție se transmite către structurile de poliție competente în **cel mult 5 ore de la pronunțare** asigurând o reacție promptă. Termenul existent (*maximum 5 ore*) se păstrează, dar reiterarea lui subliniază importanța urgenței. S-a dovedit esențial ca poliția să fie sesizată imediat, întrucât *primele ore după obținerea ordinului sunt critice* pentru siguranța victimei. De altfel, practica a arătat că întârzieri în comunicare pot pune victimele în pericol – de aici insistența pe această fereastră de 5 ore.

- *Executare de îndată sub supravegherea poliției:* Ordinul de protecție judecătoresc se execută **de îndată** ce a fost emis, *de către sau sub supravegherea poliției*. Astfel, se confirmă rolul central al organelor de poliție în materializarea ordinului – poliția poate acționa direct (de pildă, să evacueze agresorul, să însoțească victima) ori să supravegheze executarea atunci când intervin și alte instituții. În plus, s-a introdus explicit obligația poliției de a sesiza **de îndată** organul de urmărire penală competent în caz de sustragere de la executare a ordinului (atât la alin. (4), cât și reiterat la alin. (7)). Acest “*de îndată*” înseamnă că polițistul nu așteaptă acumularea mai multor încălcări, ci raportează **fiecare nerespectare** către procuror, prompt, permițând astfel tragerea la răspundere penală a agresorului conform art. 18.

În ansamblu, aceste precizări întăresc *caracterul executoriu și imperativ* al ordinului: agresorul va ști că orice abatere va fi imediat documentată și penalizată.

- *Accesul forțelor de ordine în locuințe:* S-a păstrat și detaliat prevederea conform căreia, pentru executarea ordinului, polițistul **poate intra în locuința agresorului sau a persoanei protejate și anexele lor** dacă este necesar, cu consimțământul persoanei protejate (sau al celor cu care locuiește)

Aceasta asigură poliției baza legală clară pentru a *penetra spațiul privat* atunci când trebuie să evacueze agresorul sau să verifice respectarea interdicțiilor (ex: dacă agresorul se ascunde în curte sau întră abuziv).

Este o măsură justificată de interesul superior al protecției victimelor, ce are corespondent și în practica altor state – de pildă, **Danemarca** prevede că poliția poate emite *ordine de evacuare din locuință* și impune agresorului să părăsească imediat domiciliul comun ceea ce implicit presupune accesul forțelor de ordine la adresa respectivă pentru a executa decizia.

Impactul estimat

Impact imediat asupra victimelor și societății: Modificările propuse vor crește semnificativ gradul de protecție și siguranță pentru victimele violenței, fie ele în familie sau în afara ei. Recunoașterea explicită a *abuzului economic și digital* va permite multor persoane, în special femei, să identifice și să denunțe mai ușor situațiile de control și hărțuire pe care înainte le-ar fi considerat “nu chiar violență”. De exemplu, o femeie a căreia partenerul îi golește contul bancar sau îi supraveghează conversațiile pe telefon ar înțelege acum că legea o protejează și în astfel de cazuri. Ne așteptăm astfel la o *creștere a numărului de ordine de protecție solicitate* pe motive de violență economică și digitală, ceea ce este un semn pozitiv – indică aducerea la lumină a unor abuzuri altfel ascunse. Pe termen lung, acest fapt poate reduce incidența violenței fizice, deoarece de multe ori abuzul psihologic/financiar prelungește relațiile toxice până se ajunge la agresiuni corporale. Dacă victima primește protecție la primele semne (economice, psihologice), se poate rupe cercul vicios înainte de escaladare.

Întărirea ordinelor provizorii (durată sporită, aplicare strictă) și intervenția din oficiu a poliției vor conduce la *prevenirea unor tragedii*. Victimele nu vor mai rămâne neprotejate în intervalele critice – scade riscul ca un agresor să profite de “fereastra” de lipsă a ordinului pentru a ataca (cum s-au întâmplat cazuri dramatice în trecut). Prin poliția obligată să intervină proactiv, chiar și victimele reticente vor beneficia de protecție. Aici e relevant de subliniat că multe victime, din traume și dependențe emoționale, nu realizează pericolul sau se tem să ceară ajutor; intervenția din oficiu le poate salva viața. Un exemplu ipotetic: dacă poliția e chemată de vecini la un scandal și victima refuză plângerea, totuși poliția emite OPP și îl evacuează pe agresor. În următoarele zile, victima, scăpată de frică, ar putea decide să meargă mai departe cu divorțul sau acuzațiile, știind că e în siguranță – lucru care altfel nu s-ar fi întâmplat. Astfel de intervenții au salvat nenumărate vieți în alte țări (ex. în **Marea Britanie**: implementarea ordinelor de protecție din oficiu pentru victime reticente a redus drastic cazurile în care victimele retrăgeau plângerea doar pentru a fi apoi ucise). Ne așteptăm deci la o *scădere a recidivei* și a gravității cazurilor de violență, pe măsură ce aceste instrumente sunt folosite consecvent.

Impact asupra instituțiilor (poliție, instanțe, servicii sociale): Desigur, noile prevederi vor aduce și *sarcini sporite*. Poliția va trebui să proceseze mai multe informații (transmiterea către servicii sociale), să facă mai multe vizite de verificare, să fie pregătită să reacționeze rapid cu OPP chiar și fără plângere. Acest lucru necesită *training specializat* continuu, pentru ca toți agenții să înțeleagă bine noile atribuții și importanța lor. Posibil, va fi nevoie de alocarea unor resurse suplimentare – de exemplu, *personal dedicat în plus* la secții pentru gestionarea ordinelor (așa cum sindicatele au cerut deja în contextul extinderii legii). Cu toate acestea, beneficiul net e clar pozitiv: un sistem de ordine de protecție eficient reduce pe termen mediu volumul altor infracțiuni grave (omor, vătămări), degrevând astfel munca organelor judiciare de dosare mult mai complexe. E mai eficient și uman să previi un omor printr-un ordin, decât să investighezi ulterior consecințele tragice ale lipsei intervenției.

Instanțele de judecată vor avea și ele de soluționat probabil mai multe cereri de ordine (datorită includerii noilor forme de violență – deci mai multe victime eligibile). Dar cum deja legea permite pronunțarea ordinului *fără citarea părților* în caz de urgență și soluționarea foarte

rapidă, volumul de muncă suplimentar nu ar trebui să fie copleșitor. Se poate lua în calcul la nivelul fiecărei judecătoria desemnarea unuia sau câtorva judecători care să soluționeze cu prioritate aceste cauze, pentru celeritate și expertiză acumulată.

Serviciile sociale, dacă sunt informate prompt, își pot organiza intervenția. E posibil ca în primele luni după schimbări să se înregistreze dificultăți de coordonare (poliția să trimită notificări, dar unele primării să nu reacționeze prompt din lipsă de personal etc.). Pentru a atenua acest risc, Ministerul Familiei și Ministerul de Interne pot elabora *proceduri standard de cooperare* (poate chiar un protocol național), iar Consiliile Județene ar trebui să asigure că DGASPC-urile au personal de coordonare 24/7 pentru astfel de cazuri. Pe termen lung, această cooperare se va formaliza și fluidiza, cu beneficii pentru victime.

Impact financiar și logistic: Unele măsuri au implicații financiare: extinderea sistemului de supraveghere electronică necesită achiziția de mai multe dispozitive; vizitele suplimentare ale poliției presupun costuri operaționale; serviciile sociale ar putea avea nevoie de fonduri suplimentare pentru a oferi consiliere (poate contracte cu psihologi, extinderea liniilor telefonice de urgență etc.). Totuși, multe din aceste costuri se pot acoperi prin proiecte finanțate extern (UE, granturi SEE – cum deja a fost cazul proiectului VioGen, menționat anterior) Pe ansamblu, prevenirea violenței economisește costuri mult mai mari: fiecare caz de violență gravă are costuri medicale, de justiție și sociale ridicate. Un raport al **Băncii Mondiale** (2018) estima că violența împotriva femeilor costă economiilor naționale între 1% și 2% din PIB anual (costuri directe și indirecte). Prin reducerea acestor incidente, România câștigă nu doar pe plan uman, ci și economic.

Impact asupra cadrului legal – Noile prevederi vor aduce legea 26/2024 la nivelul celor mai bune practici europene. România ar deveni una dintre țările cu *legislație cuprinzătoare* anti-violență, ceea ce va fi constatat în rapoartele de țară. Deja GREVIO (organismul de monitorizare a Convenției de la Istanbul) a făcut recomandări României privind definirea completă a tuturor formelor de violență și consolidarea ordinilor. Adoptarea acestor modificări va duce la evaluări externe pozitive, sporind prestigiul țării în domeniul respectării drepturilor omului și egalității de gen. În plus, odată cu definirea clară a violenței digitale, România se aliniază și inițiativelor la nivelul UE de combatere a *violenței online împotriva femeilor* (există un proiect de directivă europeană în lucru privind violența cibernetică de gen).

Pentru agresori, înăsprirea regimului poate avea un *efect descurajant*: știind că poliția îi poate evacua imediat și că sunt monitorizați, unii vor fi mai puțin înclinați să încalce ordinele sau să escaladeze abuzul. De asemenea, implicarea serviciilor sociale ar putea facilita *reinserția și reabilitarea* unor agresori (prin consiliere de management al furiei, terapie etc.), rupând astfel ciclul violenței.

Concluzie

Modificările aduse Legii nr. 26/2024 prin acest proiect de lege răspund unei necesități stringente de a perfecționa instrumentele legale de protecție a victimelor violenței și hărțuirii.

Extinderea definițiilor pentru a cuprinde **abuzul economic** și **digital**, alături de clarificarea tuturor formelor de violență, asigură faptul că nicio formă de abuz nu rămâne neacoperită de lege – transmițând mesajul că societatea condamnă și combate nu doar vătămrile corporale, ci și *teroarea psihologică, dependența financiară forțată și agresiunile din mediul online*. Îmbunătățirea mecanismului **ordinelor de protecție provizorii** și consolidarea **intervenției poliției** vor duce la *creșterea caracterului preventiv* al legii, permițând autorităților să acționeze rapid și decisiv înainte ca situațiile conflictuale să degenereze în tragedii. Prin includerea în lege a obligației de **cooperare interinstituțională**, România face pasul de la o abordare sectorială la o **abordare integrată** a fenomenului violenței – ceea ce experții și organismele internaționale consideră cheia succesului în acest domeniu

Este un demers vital, susținut de date (miile de victime anual din România), de jurisprudența CEDO (care ne obligă la acțiune fermă) și de angajamentele noastre internaționale (Istanbul, UE). În fond, măsurile propuse se rezumă la a asigura că *“o viață trăită în frică nu este o viață”* – după cum declara și ministrul justiției la lansarea legii extinse – iar datoria legiuitorului este să înlăture această frică prin mijloace legale adecvate.

Prin adoptarea acestor măsuri:

- Plasarea siguranței victimei în centrul intervenției (poliția poate acționa imediat, ordinul ține mai mult, verificări periodice),
- Transmiterea către agresori a unui mesaj ferm de toleranță zero (pedepse mai aspre la recidivă, supraveghere strictă, evacuare inevitabilă indiferent de statutul lor în locuință),
- Aliniem legislația noastră la practicile europene de succes, unde protecția victimelor este integrată (componentă judiciară, de poliție și socială împreună). Spania, de exemplu, a redus drastic cazurile grave prin ordonanța integrată de protecție și tribunalele speciale de violență de gen; Danemarca și Germania au implementat ordine de evacuare și programe de monitorizare care au salvat vieți. România trebuie să țină pasul, iar proiectul de față exact asta face – umple lacunele și întărește mecanismele.

În concluzie, impactul scontat este unul **favorabil**, cu potențial de a reduce substanțial atât incidența, cât și severitatea cazurilor de violență domestică și de gen. Prin îmbunătățirile legislative propuse, se creează premisa ca ordinul de protecție să nu mai fie doar un document, ci un *mecanism viu și eficient de salvare a vieților și refacere a demnității victimelor*.

Inițiator: Deputat neafiliat Monica Ionescu

Inițiator: Deputat neafiliat Radu Mihail Ionescu